

άποψη

ΤΟΥ Β. ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

Η Ευρώπη σε κρίση

Από τη δημιουργία της ΕΟΚ, το 1957, η Ενωμένη Ευρώπη γνώρισε πολλές κρίσεις, τις οποίες όχι μόνο ξεπερνούσε αλλά και ενδυναμώνόταν, εξισορροπώντας επιτυχώς ανάμεσα σε συμφέροντα και αντιθέσεις.

Οι πολίτες ακολουθούσαν τις ηγεσίες τους και ένιωθαν ότι όλοι οι Ευρωπαίοι μοιράζονται κοινές αξίες, την ελευθερία, την ισότητα ευκαιριών, την αλληλεγγύη. Μετά το 2003, όμως, η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) γνωρίζει μια χωρίς προηγούμενο κρίση, την οποία πολλοί αποδίδουν στη βεβιασμένη διεύρυνση του 2004.

Πριν καλά-καλά στεγνώσει η μελάνη για την εισδοχή των νέων χωρών το 2004, οι περισσότερες νέες χώρες απαιτούσαν οικονομική ενίσχυση από τις οικονομικά ισχυρές ευρωπαϊκές χώρες, αλλά ακολουθούσαν στην εξωτερική πολιτική τις επιταγές των ΗΠΑ και της Αγγλίας. Αυτό δημιούργησε μεγάλη κρίση εμπιστοσύνης, που δεν θα ξεπερασθεί σύντομα.

Πολιτικές

Η κωδικοποίηση της κοινοτικής νομοθεσίας σε μια κατεύθυνση ευελιξίας και αποτελεσματικότητας, αυτό που ονομάστηκε ευρωπαϊκό Σύνταγμα, γνώρισε οικιτή αποτυχία, κυρίως διότι έγινε ερήμην των λαών και των πολιτών.

Έτσι οι Ευρωπαίοι ανακαλύπτουν λίγο καθυστερημένα ότι δεν αρκεί να εμφανίζονται νέες υποψήφιες χώρες για ένταξη· θα πρέπει και οι παλιές χώρες να είναι έτοιμες να τις δεχθούν. Είναι πλέον εμφανής μια κόπωση για νέες διευρύνσεις. Η Ε.Ε. υιοθετεί πλέον ως κριτήριο την ικανότητά της να απορροφήσει νέα μέλη.

Φαίνεται έτσι η Ε.Ε. να προσδιορίζει τα όρια, μέχρι τα οποία μπορούν να επεκταθούν οι κοινοτικοί θεσμοί και να ενταχθούν νέες χώρες. Σήμερα η Ε.Ε. σχοινοβατεί ανάμεσα στη γαλλογερμανική άποψη, που θέλει μια Ε.Ε. με χαρακτηριστικά συνομοσπονδίας, και τη βρετανική (και αμερικανική) άποψη, που θέλει την Ε.Ε. ζώνη ελεύθερων συναλλαγών.

Πρόσθετη εστία κρίσης αποτελεί το ζήτημα της πιθανής τουρκικής ένταξης. Ακόμη και στην απίθανη περίπτωση που η Τουρκία προσαρμοσθεί στο ευρωπαϊκό κεκτημένο (τους θεσμούς δηλαδή πάνω στους οποίους οικοδομήθηκε τα τελευταία πενήντα χρόνια η Ευρωπαϊκή Ένωση), η προσθήκη της αρχής ότι πριν από οποιαδήποτε διεύρυνση πρέπει να υπάρχει η ικανότητα απορρόφησης της νέας χώρας από την Ε.Ε. θέτει πρακτικά την Τουρκία εκτός Ευρώπης.

Αλλά και το κοινωνικό μοντέλο και οι συνθήκες απασχόλησης της Ευρώπης αποτελούν πρόσθετους παράγοντες κρίσης. Η ελευθερία εγκατάστασης και απασχόλησης θα μείνει για πολλές από τις νέες χώρες της Ε.Ε. για πολλά χρόνια στα χαρτιά. Η παλιά Ευρώπη έχει ήδη αγγίξει τις αντοχές της.